

CASPAR
JANSSEN

Idylle

Illustratie Mariola López Mariño

Ik ben naar Zuid-Limburg gereden vanwege de veldparelmoervlinder. Ik dacht: ik moet maar eens interveniëren in het debat. En aan de veldparelmoervlinder zit een verhaal vast dat daarbij nuttig kan zijn.

Mijn idee was: wetenschappers worden ten onrechte verweten dat ze niet goed kunnen uitleggen waarom het essentieel is dat natuurgebieden groot genoeg zijn en dicht bij elkaar liggen. Of, anders gesteld: dat ze niet kunnen aantonen waarom de versnippering en de verkleining van natuurgebiedjes, tot begin jaren negentig, fataal is geweest voor een groot aantal planten- en diersoorten.

De bedoeling was om ook de Finse eco-loog Ilkka Hanski te noemen, die deze week de belangrijkste ecologische prijs ter wereld ontving uit handen van de Zweedse koning Gustav, vanwege zijn onderzoek naar de veldparelmoervlinder.

Hanski toonde voor het eerst aan dat populaties veel sneller uitsterven als ze in kleine, geïsoleerde gebiedjes leven. Anders gesteld: voor het overleven van soorten is het noodzakelijk dat er metapopulaties bestaan.

Want: als het slecht gaat met de parelmoervlinders in het ene gebiedje, dan is er altijd nog een andere populatie in de

buurt. En als het ene gebiedje te vol wordt, dan kunnen wegzwervende vlinders elders een nieuw geschikt leefgebiedje vinden. Dicht in de buurt, dat wel, want de veldparelmoervlinder haalt niet veel meer dan vijf kilometer.

Ik zou dan Michiel Wallis de Vries van De Vlinderstichting en Wageningen Universiteit opvoeren die de theorie van Hanski visualiseerde door knipperlichten op een bord. Gaat er 1 knipperlicht uit, bijvoorbeeld omdat alle rupsen iets te rigoureuus zijn weggemaaid, dan licht even verderop wel weer een andere lampje op. Ik zou ook nog melden dat de theorieën van Hanski mede de basis vormen van het natuurbeleid dat Nederland twintig jaar lang langzaam maar consistent uitvoerde, en dat hard op weg was een groot succes te worden,

totdat er een nieuw kabinet kwam en... Nou ja, de rest is bekend.

Maar nu sta ik op de Bemelerberg op deze schitterende maandagochtend en ik raak verblind door de idylle waarin ik ben beland. De hellingen kleuren groen, geel, paars van de bloemen en plantjes en tientallen, honderden vlinders fladderen rond. Ik geniet ervan hoe Michiel Wallis de Vries,

met wie ik hier heb afgesproken – we hebben bij hoge uitzondering toegang gekregen tot het kwetsbare gebied – de vlinders begroet alsof het oude bekenden zijn. ‘Hé, daar hebben we het oranje-tipje ook,’

zegt hij dan, als er een prachtige oranje-witte vlinder opfladdert.

Wallis de Vries vertelt nog wel hoe de veldparelmoervlinder – we zien er tientallen – in 1995 uitgestorven was, maar dat hij in 2008 opnieuw was uitgezet

op de Bemelerberg, met succes, en dat nu hard wordt gewerkt om gebiedjes in de buurt geschikt te maken voor de vlinder. Het tij keren dus, want zelfs de zo geschikte schrale kalkgrond in Zuid-Limburg is in de loop der jaren vergrast door de stikstof uit de landbouw, en door het verdwijnen van de variatie in het grondgebruik.

Nu komen, op sommige plekken, in de gebiedjes van het Limburgs Landschap, plantjes, bloemen, vlinders, andere insecten, bijen en vogeltjes terug die hier vroeger als vanzelf waren. Het landgebruik opnieuw uitvinden, zo noemt Michiel Wallis de Vries dat.

En ik vraag me af wat ik aan die wetenschap heb, of beter, wat wetenschappers er eigenlijk aan hebben om deze kennis te spuien, nu het boerenverstand regeert en wetenschap tot hinderlijke onzin is verklaard.

Ik bedenk me ook dat ik eigenlijk geen bal van vlinders afweet, dat ik eerst maar eens kennis moet maken met het icarusblauwtje, het bruin blauwtje, de kleine vuurvlinder en de inderdaad majestieuske, niet meer te vergeten koninginnenpage. En de veldparelmoervlinder dus.

Nee, dit is geen dag voor boze, belerende woorden. Dit is meer een dag om op te gaan in de idylle.

